

SURADNJA DUŠKA KEČKEMETA I DRUŠTVA PRIJATELJA KULTURNE BAŠTINE SPLIT U ZAŠTITI POVIJESNOG NASLJEĐA GRADA SPLITA

Dana 12. svibnja 2020. godine preminuo je u 97. godini života naš istaknuti povjesničar umjetnosti Duško Kečkemet. Za svog dugog i plodnog života bavio se istraživanjem prošlosti zavičaja. Proučavao je naročito opću povijest i povijest umjetnosti Srednje Dalmacije. Bio je posebno usredotočen na likovnu umjetnost, arhitekturu i urbanizam uz izuzetnu predanost i temeljitost. Opus je njegovih znanstvenih radova impozantan. Odnosi se prvenstveno na prostor grada Splita gdje je živio i radio i koji je bogat pokretnim i nepokretnim spomenicima. Zatim obuhvaća otok Brač gdje se rodio. Ostali krajevi dosta su ograničeni u Kečkemetovom interesu. Zalagao se za objavljivanje novih saznanja, koliko mu je zdravlje dopuštalo, gotovo do zadnjeg časa života.

Angažiran je i kao javni djelatnik u struci. Bio je dugogodišnji ravnatelj Muzeja grada Splita i Galerije Meštrović te profesor na Filozofskom fakultetu. Znatno je unaprijedio organizaciju i djelatnost tih kulturnih i znanstvenih ustanova.

Društvo prijatelja kulturne baštine Split niz godina surađivalo je s Kečkemetom i u njemu nailazilo na savjetnika i na potporu. Zajedno su se zalagali na promicanju svijesti kod građana o važnosti spomenika svoje prošlosti. Bio je član Društva od njegova osnivanja 1973. godine, dakle preko 46 godina. U okviru djelovanja Društva održao je popularna predavanja u kojima je na pristupačan način prikazivao aktualne probleme oko uređenja grada, rad kulturnih ustanova, konzervatorske zahvate, restauraciju umjetnina i prezentaciju arheoloških nalaza.

Član je uredništva i jedan od dizajnera društvenog časopisa *Kulturna baština* u vremenu od 1974. do 1991. godine. Osobno se angažirao na pisanju članaka u razdoblju od 1974. do 2009. godine, a na njegovim stranicama objavio je 28 članaka. Prvi je pod naslovom *Muzej povijesne i kulturne baštine*,

a zadnji je tiskan u broju 35 pod naslovom *I to je grad*. Glavna okosnica članka jest konstatacija da je u suvremenom planiranju i izgradnji Splita sva pozornost posvećena prometnicama i građevinama, a malo ostalim sadržajima i to opremi ulica i trgova, igralištima, parkovima i klupama u njima, rasvjeti grada, česmama i javnim spomenicima.

Teme članaka obuhvaćaju veliko vremensko razdoblje, od antike do naših vremena. Sadrže opise pojedinih razdoblja u prošlosti grada, urbanističkog razvitka, prikaze djelovanja ustanova kulture, aktualne probleme, recenzije i osvrte na nove knjige. Posebno mjesto pripada kritičkim biografijama istaknutih osoba.

Kečkemet je u organizaciji Društva prijatelja kulturne baštine Split održao za građane 18 popularnih predavanja u kojima je govorio o istaknutim osobama. Među njima su povjesničar Grga Novak, pisac povijesti Splita, grafičar Antun Zupa, kipar Ivan Rendić, konzervator Vicko Andrić, skulptor Ivan Meštrović, slikari Emanuel Vidović i Jerolim Miše, istraživač Dioklecijanove palače Robert Adam, književnik Marko Marulić i mnogi drugi. Prvo predavanje održao je 1972. godine pod naslovom *Čovjek i grad*.

Godine 1995. Društvo je, uz podršku upravnih ustanova grada, priredilo okupljanje građana sa svrhom izjašnjavanja o povratku Monumentalne fontane na Rivi posvećenu dovođenju tekuće vode u Split. Na tome se uz ostale govornike posebno založio Kečkemet, ističući njezinu povijesnu i skulptorsku vrijednost.

Društvo je objavilo više djela koje je napisao Kečkemet. Veliko zanimanje izazvala je njegova knjiga *Život Marka Marulića Splitsanina* 1975. godine. Na preko 120 stranica Kečkemet je prikazao političke društvene i gospodarske prilike na razmeđu 15. i 16. stoljeća. Piše o Marulićevim precima, obitelji i njihovim posjedima. Nastavlja s njegovim mladenačkim pustolovinama te kasnijem životu u Splitu i na Šolti. Ukazuje na interes za kiparstvo i arheologiju pa se na kraju osvrće na djela.

Kečkemet je priredio knjigu *Bibliografija o Splitu* i to u dva dijela, prvu 1955. i drugu 1956. godine. To je temeljni vodič za sve istražitelje prošlosti grada. Drugo izdanje Društvo je tiskalo 2008. godine, s novim izborom u kojemu su uvrštene i kasnije prikupljene jedinice. Knjiga je predstavljena u prosincu u Muzeju grada Splita.

Društvo je 1997. izdalo i publikaciju *Bibliografija Duška Kečkemeta 1939.-1996*. U njoj su navedene njegove ranije literalne rasprave, fotomonografije

i mape, članci, recenzije knjiga, predgovori kataloga, priručnici i članci u enciklopedijama.

Prijatelji kulturne baštine odali su javna priznanja za njegovu promidžbu na očuvanju kulturnog nasljeđa Splita. Konzervator Davor Domančić posvetio je poseban rad Dušku Kečkemetu 1994. godine, o njegovoj sedamdesetoj obljetnici života, u časopisu *Kulturna baština* broj 24/25. U članku se posebno ističe njegov doprinos kao recenzenta knjige *Povijest grada Splita* Grge Novaka koji je to kapitalno djelo dopunio i uredio.

Na osnovi prijedloga našeg Društva dodijeljena je Dušku Kečkemetu Nagrada Grada Splita, za životno djelo u 2004. godini zbog njegova dugogodišnjeg posebno bogatog znanstveno-istraživačkog i spisateljskog rada na području povijesti, umjetnosti i kulture. Dodijeljena mu je također i Nagrada za poseban doprinos radu Društva 2016. godine prigodom proslave 45. obljetnice Društva u Muzeju grada Splita.

Kečkemetov odnos s ljudima u privatnom životu i radu bio je prisan. Osobno sam gajio prema njemu posebno poštovanje. Napisao sam 2005. godine opsežni članak njemu u čast u časopisu *Kulturna baština* povodom 80. godišnjice njegova života. S druge strane, Kečkemet je pozitivno i s naklonošću recenzirao moju knjigu *Izgradnja Splita između svjetskih ratova* iz 2008. godine koja obuhvaća prostorni razvitak, javnu i privatnu arhitekturu te graditeljsko nasljeđe, prometnice, i komunalnu infrastrukturu u jednom burnom razdoblju uspona grada. Njegove opaske bile su posebno korisne.

Iskusni i veliki znalac, pisac mnogih knjiga i članaka, temeljiti poznavatelj široke građe ukazivao mi je na pojedinosti i propuste u sadržaju i obradi drugih tekstova.

Kao dugogodišnji član Predsjedništva Društva prijatelja kulturne baštine Split, često sam i neposredno kontaktirao s njim u vezi s temama od zajedničkog interesa i tražio njegove savjete. Kolegijalno i prijateljski ukazivao mi je na eventualne dopune i objašnjenja u radovima koje sam obrađivao.

Opet, s druge strane, bila mi je čast i zadovoljstvo recenzirati njegovu zadnju knjigu *Utvrdje Splita* čije objavljivanje 2020. godine nije dočekao. Tema joj je posebna – iz fortifikacijske arhitekture grada i okolice. To je najznačajnije djelo i sinteza svega onoga što je do sada napisano na tu temu. Za srednjovjekovni Split posebno su značajni ostaci srednjovjekovnog mletačkog kaštela iz 15. stoljeća na današnjem Trgu braće Radića gdje je bila stacionirana vojnička

posada koja je nadzirala grad i ulaz u luku. A kada su Turci prodrli u ove krajeve, čitav je grad u 16. i 17. stoljeću opasan baroknim bastionskim zidinama.

U povodu Kečkemetove smrti, na Radio Splitu je novinarka Andrea Viđak s predstavnikom Društva vodila razgovor upravo o suradnji Kečkemeta i Društva prijatelja kulturne baštine Split koji je emitiran u emisiji *Sunce* i to 26. svibnja 2020. godine, a ponovno je repriziran i nekoliko dana poslije. Brojni članovi našeg Društva upisali su se u Knjigu žalosti i tako iskazali suosjećanje povodom gubitka jednog istaknutog i zaslužnog svog sugrađanina.

Ovim skromnim napomenama s prisjećanjima na plodno i dugogodišnje zajedništvo opraštamo se od njega.

dr. sc. Stanko Piplović